

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Навчальний рік 2024-2025

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

СТРЕСИ ТА КОНФЛІКТОЛОГІЯ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
(назва освітнього компоненту)

Вибірковий освітній компотнент

Форма здобуття освіти

заочна форма
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань

22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність

229 «Громадське здоров'я»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Громадське здоров'я»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 2-й



Силабус освітнього компоненту розглянуто на засіданні кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Схвалено методичною комісією ХНМУ з проблем громадського здоров'я

Протокол від.
“27” серпня 2024 року № 14

Протокол від.
“28” серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

Голова

(підпис)

проф. В.А. Огнєв
(прізвище та ініціали)

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Огнєв Віктор Андрійович, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., проф
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)
2. Вашева Анастасія Олегівна, асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
(прізвище, ім'я та по-батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь)

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Огнєв Віктор Андрійович , д. мед. н., професор, завідувач кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я;
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше	Громадське здоров'я, Основи громадського здоров'я, Доказова медицина з основами сучасної епідеміології, Біостатистика, Організація медико-соціального наукового дослідження, Комунікація в сфері охорони здоров'я Сайт університету: http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=232%3A2011-05-19-08-08-34&catid=7%3A2011-05-05-09-09-08&Itemid=27&lang=uk ACU: http://31.128.79.157:8080//profile Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=4918 ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7319-1424 Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57208735130
Контактний телефон	+38-099-95-47-120, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	va.ohniev@knmu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.30-17.00
Локація (очні)	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Пересипкіна Тетяна Валентинівна , професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, д.мед.н., професор
Контактний тел.	057-707-73-20
E-mail:	tv.peresypkina@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Чухно Інна Анатоліївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.держ.упр., доцент,
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біостатистика, громадське здоров'я, якість освіти, соціально-економічний розвиток територій, інновації в управлінні та економіці, управління та фінансування в сфері охорони здоров'я Сайт університету: https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-gromadskogo-zdorov-ya-ta-upravlinnya-ohoronoyu-zdorov-ya/ ACU: http://31.128.79.157:8080/self/general-info Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=43 ORCID: 0000-0003-1661-5328

Контактний телефон	707-72-02; 0939424466
Корпоративна пошта викладача	ia.chukhno@knmu.edu.ua
Консультації	Середа, 16.00-17.00
Локація	Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, ННІ ЯО

Прізвище, ім'я, по батькові, посада, вчене звання, науковий ступінь	Помогайбо Катерина Георгіївна , доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н
Професійні інтереси, посилання на профайл викладача (на сайті університету, кафедри, в системі Moodle та інше.	Біостатистика, громадське здоров'я, доказова медицина Сайт університету: https://knmu.edu.ua/departments/kafedra-gromadskogo-zdorov-ya-ta-upravlinnya-ohorono-yu-zdorov-ya/ ACU: http://31.128.79.157:8080/self/general-info Moodle: http://distance.knmu.edu.ua/mod/page/view.php?id=49883
Контактний телефон	+38-097-680-92-40, 057-707-73-20
Корпоративна пошта викладача	kh.pomohaibo@knmu.edu.ua
Консультації	Середа, 16.00-17.00
Локація	Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Вашев Олег Єгорович доцент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, к.мед.н.
Контактний тел.	+38-050-323-98-27
E-mail:	oy.vashev@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	вівторок 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Вашева Анастасія Олегівна асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я
Контактний тел.	+38-093-815-60-50
E-mail:	ao.vasheva@knmu.edu.ua
Розклад занять	Відповідно до розкладу навчального відділу
Консультації	Четвер 15.30-17.00
Локація	Ауд. кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» складений відповідно до освітньо-професійної програми “Громадське здоров'я” та Стандарту вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, галузі знань 22 “Охорона здоров'я”, спеціальності 229 “Громадське здоров'я”.

Опис освітнього компоненту (анотація)

Освітній компонент «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» включає в себе інформацію з теоретичних основ і практичних аспектів з питань управління та організації трудових процесів у сфері громадського здоров'я. Значну увагу приділено вивченню впливу стресів та конфліктних ситуацій на розвиток сфери охорони здоров'я, виченню соціально-психологічних факторів, механізмів утворення складної системи колективних взаємовідносин, в основі яких лежить необхідність реалізувати потреби, в тому числі і соціальні, формуванню практичних навичок і умінь, що будуть у подальшому застосовані у професійній діяльності здобувачів освіти. Практична спрямованість освітнього компоненту підкріплюється наголосом на з'ясування особливостей медичної реформи в Україні як способу розвитку вітчизняної сфери охорони здоров'я, розвитку ресурсного забезпечення підприємств охорони здоров'я, підвищенні доступності якісних медичних послуг, розвитку медичного туризму.

Вивчення освітнього компоненту є одним з невід'ємних компонентів підготовки висококваліфікованих спеціалістів у сфері громадського здоров'я, які системно оволоділи теоретичними знаннями та практичними навичками щодо реалізації політики в сфері охорони здоров'я для здійснення професійної діяльності в сфері громадського здоров'я.

Предметом вивчення освітнього компоненту є: оволодіння методами дослідження та діагностики стресів та конфліктів в сфері громадського здоров'я.

Міждисциплінарні зв'язки: «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» інтегрується з такими освітніми компонентами: «Основи громадського здоров'я», «Етичні норми в громадському здоров'ї», «Управління якістю в сфері охорони здоров'я», «Організація медико-соціального наукового дослідження», «Профілактика, валеологія», «Організація охорони здоров'я України», «Правові аспекти медичної діяльності», «Психологія праці», «Управління якістю життя населення».

Пререквізити вивчення освітнього компоненту передбачає опанування теоретичних знань і практичних навичок щодо основ конфліктології, розуміння її основних цілей та завдань, вплив на сферу громадського здоров'я та застосування отриманих навичок та умінь у подальшому здійсненні практичної діяльності фахівця у сфері громадського здоров'я. Зокрема здобувачі вищої освіти мають: з'ясувати сутність і значення конфліктології, як соціально-психологічного явища, систематизувати чинники, що впливають на виникнення конфліктів та стресових ситуацій у колективі; обирати й застосовувати методи та засоби попередження та вирішення конфліктних ситуацій.

Постреквізити Успішне опанування змісту освітнього компоненту вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до практичних занять та виконанні індивідуальних завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань і засобів навчання на наявність текстових запозичень.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1. Метою вивчення освітнього компоненту «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» оволодіння здобувачами вищої освіти загальними теоретичними знаннями та практичними навичками щодо значення конфліктів у сфері громадського здоров'я та вмінь попередження та вирішення їх у подальшій професійній діяльності.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту є

– знати: сутність, чинники та значення конфліктології у сфері громадського здоров'я; методи та засоби управління, попередження та вирішення ситуацій у сфері громадського здоров'я;

– вміти: виявити фактори, що впливають на розвиток конфліктних та стресових ситуацій; обрати методи та засоби попередження та вирішення конфліктних ситуацій у сфері громадського здоров'я; використати переваги, що надає медична реформа; оптимізувати ресурсний потенціал і результати діяльності підприємств охорони здоров'я; розробити рекомендації щодо підвищення якості та доступності медичних і супутніх послуг; запропонувати концептуальні підходи до участі конкретного підприємства охорони здоров'я в розвитку вітчизняного медичного туризму.

– володіти навичками: виявлення тенденцій та проблем розвитку сфери охорони здоров'я; застосування методів і засобів реалізації політики в цій сфері; адаптації діяльності підприємств охорони здоров'я первинної, вторинної та третинної ланки до нових умов, що обумовлені медичною реформою; раціонального використання ресурсного потенціалу підприємств охорони здоров'я; розробки теоретичних концепцій і практичних рекомендацій, спрямованих на подальше покращення якості доступних медичних послуг; збереження конкурентних переваг медичних послуг; взаємовигідної співпраці з представниками дотичних галузей і сфер національної економіки.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування студентами **компетентностей**:

інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;
- здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;
- здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;
- здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я;
- здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я;
- здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні;
- здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері громадського здоров'я.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 1 – Здобуття особою загальних та спеціальних фундаментальних і професійно-орієнтованих знань, умінь, навичок, компетентностей, необхідних для виконання типових професійних завдань, пов'язаних з її діяльністю в сфері охорони здоров'я на відповідній посаді.

ПРН 2 – Знання у сфері громадського здоров'я та організації системи охорони здоров'я, розробки і впровадження належних заходів забезпечення здоров'я населення.

ПРН 3 – Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

ПРН 4 – Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

ПРН 5 – Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

ПРН 6 – Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації, отриманій із систем епідеміологічного нагляду.

ПРН 11 – Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПРН 12 – Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

ПРН 13 – Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

ПРН 18 – Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.

ПРН 19 – Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами.

ПРН 22 – схильність критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття студентами наступних соціальний навичок (Soft skills):

толерантність, емпатія, вміння налагоджувати співробітництво з пацієнтом/клієнтом, колегами, проявляти лідерські якості, працювати в критичних умовах та логічно і системно мислити.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я» (шифр і назва)	Вибіркова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я» (шифр і назва)	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		3-й
Годин для заочної форми навчання: аудиторних – 10 самостійної роботи студента - 80	Освітній ступінь: другий (магістерський) ОПП: «Громадське здоров'я»	Лекції
		2 год.
		Практичні, семінарські
		8 год.
		Самостійна робота
		80 год.
		Індивідуальні завдання
		год.
		Вид контролю:
		залік

2.1 Опис освітнього компоненту

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид лекції
1	Конфліктологія: предмет і методи вивчення. Причини та наслідки конфліктів та стресів у сфері громадського здоров'я.	2	тематична
	Всього годин	2	

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Теоретичні основи конфліктології	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, відеоролики, дискусія, кейс-метод.	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль.
2	Класифікація конфліктів. Конфлікти у медичній сфері	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне);

			відеоролики, дискусія, кейс-метод.	письмове опитування; самоконтроль.
3	Морально-етичні принципи управління та мотивації праці	2	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, відеоролики, дискусія, кейс-метод.	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль.
4	Стрес та чинники, що його провокують. Профілактика стресових ситуацій у сфері громадського здоров'я.	1	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, відеоролики, дискусія, кейс-метод.	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль.
5	Підсумковий контроль	1	Розповідь-пояснення, бесіда, лекція, презентація, відеоролики, дискусія, кейс-метод.	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; самоконтроль.
Всього годин		8		

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Конфліктологія: предмет і методи вивчення. Причини та наслідки конфліктів та стресів у сфері громадського здоров'я	12	Презентація	Самоконтроль.
2	Теоретичні основи конфліктології	12	Презентація	Самоконтроль.
3	Класифікація конфліктів. Конфлікти у медичній сфері	12	Презентація	Самоконтроль.
4	Морально-етичні принципи управління та мотивації праці	12	Презентація	Самоконтроль.
5	Стрес та чинники, що його провокують. Профілактика стресових ситуацій у сфері громадського здоров'я.	12	Презентація	Самоконтроль.
6	Історія розвитку конфліктології	10	Презентація	Самоконтроль.
7	Зворотній зв'язок, як інструмент підвищення ефективності комунікації	10	Презентація	Самоконтроль.
Всього годин		80		

Методи навчання: При вивченні освітнього компоненту «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» передбачається застосування як традиційних (лекції, семінари), так і інтерактивних (обговорення в малих групах, реферати, круглі столи, участь в науково-практичних конференціях) форм проведення занять з використанням сучасних технічних засобів.

Проведення практичних занять, виконання самостійних та індивідуально-творчих завдань планується з урахуванням обраних тем.

Методи контролю:

Протягом вивчення освітнього компоненту всі види діяльності здобувачів вищої освіти підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами вищої освіти для тих тем, які здобувач вищої освіти опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Підсумкова оцінка з освітнього компоненту визначається за результатами навчальної роботи здобувачів вищої освіти за всіма видами пізнавальної діяльності: аудиторна і позааудиторна робота, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, а також за результатами підсумкового контролю..

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання поточної навчальної діяльності (ПНД)

Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння студентами кожної теми освітнього компоненту та виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ.

Оцінювання поточної та загальної навчальної діяльності (ПНД, ЗНД):

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність проводиться відповідно згідно інструкції «З оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Харківському національному медичному університеті», затвердженій наказом ХНМУ № 181 від 21.08.2021.

Підсумковий бал за ЗНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ЗНД включається також оцінка за виконану індивідуальну роботу. Відповідно до вказаної Інструкції, перерахунок середньої оцінки за загальну навчальну діяльність (ЗНД) у багатобальну шкалу, для освітнього компоненту, що завершується заліком проводиться відповідно до таблиці 1.

Таблиця 1

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітнього компоненту, що завершується заліком)

4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала	4-бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133

4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Проведення та оцінювання підсумкового заняття.

Підсумкове заняття (ПЗ) проводиться за розкладом, під час останнього заняття. Підсумкове заняття передбачає тестові завдання, які виносяться на ПЗ і повинні бути розглянуті в повному обсязі на практичних заняттях з роз'ясненням їх навчальної сутності, тощо.

Оцінювання освоєння практичних навичок, наведені у таблиці 2 «Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з освітнього компоненту», зокрема оцінювання практичних навичок, що додаються.

Таблиця 2

**Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності
здобувачів освіти з освітнього компоненту**

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	

	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача, що входять до підсумкового заняття (ПЗ) виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД. (таблиця 3)

Таблиця 3

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компоненту виставляється лише здобувачам, яким зараховані усі заняття включаючи підсумкове заняття.

3.2. Питання до заліку:

1. Конфліктологія: сутність, значення поняття
2. Взаємозв'язок конфліктології з іншими науками.
3. Важливість конфліктології у сфері громадського здоров'я.
4. Класифікація конфліктів.
5. Управлінські умови попередження конфліктів
6. Управлінська відповідальність: сутність поняття.
7. Коректний зворотній зв'язок, як інструмент урегулювання конфліктів.
8. Порухення управлінської етики у сфері громадського здоров'я.
9. Класифікація стресів.
10. Основні фактори ризику виникнення стресових ситуацій.
11. Сутність поняття «стресори».

12. Трудова діяльність в організації.
13. Сучасні теорії мотивації праці.
14. Психологія праці та управління: сутність поняття.
15. Вплив стресу на якість життя.
16. Ефективна комунікація, як інструмент запобігання виникненню стресових ситуацій у сфері громадського здоров'я.
17. Виробничі конфлікти, аналіз, передумови.
18. Основні поведінкові реакції під час стресових ситуацій.

3.3. Контрольні питання

1. Конфліктологія: сутність, значення поняття
2. Взаємозв'язок конфліктології з іншими науками.
3. Важливість конфліктології у сфері громадського здоров'я.
4. Класифікація конфліктів.
5. Управлінські умови попередження конфліктів
6. Управлінська відповідальність: сутність поняття.
7. Коректний зворотній зв'язок, як інструмент урегулювання конфліктів.
8. Порушення управлінської етики у сфері громадського здоров'я.
9. Класифікація стресів.
10. Основні фактори ризику виникнення стресових ситуацій.
11. Сутність поняття «стресори».
12. Трудова діяльність в організації.
13. Сучасні теорії мотивації праці.
14. Психологія праці та управління: сутність поняття.
15. Вплив стресу на якість життя.
16. Ефективна комунікація, як інструмент запобігання виникненню стресових ситуацій у сфері громадського здоров'я.
17. Виробничі конфлікти, аналіз, передумови.
18. Основні поведінкові реакції під час стресових ситуацій.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні): здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з освітнього компоненту «Стреси та конфліктологія у сфері громадського здоров'я» проводиться протягом семестру й передбачає: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем, а також підготовки доповідей за ними; вивчення нормативно-правових документів, що пов'язані з проблематикою освітнього компоненту; виконання індивідуальних завдань.

Здобувачі заочної форми навчання повинні виконати індивідуальне завдання та надіслати його на перевірку викладачеві (на e-mail) не пізніше, ніж за 10 днів до початку навчальної сесії.

Завдання (теми) для індивідуальної роботи здобувачі обирають як зі запропонованого переліку, так і можуть запропонувати іншу тему, узгодивши її з викладачем.

Критерії оцінювання індивідуального завдання. Робота повинна мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань. Робота має

бути структурована та містити перелік використаних джерел, оформлений відповідно до існуючих вимог. Робота має бути подана на перевірку у визначені строки.

Невідповідність змісту, занадто великий чи малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам щодо оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки або ж повернення роботи на доопрацювання.

Теми індивідуальних завдань

1. Історичні передумови виникнення конфліктології, як науки.
2. Взаємозв'язок конфліктології з іншими науками.
3. Важливість конфліктології у сфері громадського здоров'я.
4. Зовнішні чинники, що впливають на виникнення конфліктів.
5. Внутрішні чинники, що впливають на виникнення конфліктів.
6. Управлінські умови попередження конфліктів
7. Управлінська відповідальність у сфері громадського здоров'я.
8. Зворотній зв'язок, види, форми.
9. Порухення управлінської етики у сфері громадського здоров'я.
10. Класифікація стресів.
11. Основні фактори ризику виникнення стресових ситуацій.
12. Стреси та стресори у сфері громадського здоров'я.
13. Трудова діяльність в організації.
14. Сучасні теорії мотивації праці.
15. Психологія праці та управління.
16. Вплив стресу на якість життя.
17. Ефективна комунікація, як інструмент запобігання виникненню стресових ситуацій у сфері громадського здоров'я.
18. Передумови виникнення виробничих конфліктів.
19. Основні поведінкові реакції під час стресових ситуацій.

3.6. Правила оскарження оцінки

Правила оскарження оцінки регламентовані в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти Харківського національного медичного університету», затвердженому наказом ХНМУ № 252 від 30.09.2020

Посилання:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1226%3A2013-03-25-12-07-55&catid=4%3A2011-05-04-07-20-12&Itemid=19&lang=uk

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Полягає у дотриманні Етичного Кодексу, укладеного університетською спільнотою, в якому визначено основні моральні принципи (Кодекс корпоративної етики ХНМУ представлений на сайті <http://knmu.edu.ua>)

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Якщо здобувач пропустив навчальне заняття він має його відпрацювати відповідно до «Положення про порядок відпрацювання студентами Харківського національного медичного університету навчальних занять». Відпрацювання проводяться щоденно черговому викладачу кафедри.

У разі, якщо здобувач не здав вчасно індивідуальне завдання з поважної причини, необхідно повідомити викладача про таку ситуацію та встановити новий строк здачі. Якщо здобувач не встигає з виконанням індивідуального завдання він може попросити у викладача відкладення терміну з обґрунтуванням причини невчасного виконання (викладач вирішує в кожній конкретній ситуації чи є сенс продовження строку виконання і на який термін).

У разі невиконання завдань під час навчальних занять, чи невиконання частини такого заняття викладач виставляє незадовільну оцінку, яку здобувач має пересклати викладачеві у вільний час викладача і здобувача, який слід попередньо призначити.

Під час лекційного заняття здобувачам вищої освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші.

Під час практичних занять очікується достатній рівень підготовленості здобувачів до них та активна участь в роботі і виконанні поставлених викладачем завдань. Зокрема, очікується активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час занять важливі:

- повага до колег, ввічливість та вихованість,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,

- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами, підготовленість до заняття.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість участю у різноманітних науково-комунікативних заходах з предметного профілю.

Успішне проходження курсу вимагає дотримання академічної доброчесності, знання та вміння використовувати при підготовці до занять та виконанні завдань Положення про порядок перевірки у Харківському національному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

5.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

5.2. Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

5.2.1. об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь студентів (здобувачів вищої освіти);

5.2.2. дотримання правил посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

5.2.3. здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

5.2.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.2.5. інформування здобувачів вищої освіти об основних критеріях виявлення плагіату та відповідальності за його використання;

5.2.6. проведення заходів серед студентів із запобігання випадків плагіату.

5.2.7. надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

5.3. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти передбачає:

5.3.1. використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених та достовірних джерел інформації та правильно посилатися на них;

5.3.2. дотримання правил посилання на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо.

5.3.3. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

5.3.4. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

5.3.5. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

5.4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;;

- хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, отримання плати за поселення до гуртожитків, дозволу на використання матеріально-технічної бази Університету (якщо це не передбачає перелік платних послуг);

- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

- залучення підставних осіб до списку авторів наукової (творчої) або навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань;

- примусові благодійні внески та примусова праця – примус учасників академічного процесу сплачувати гроші або виконувати певну працю під загрозою зумисно завдати шкоди інтересам та правам здобувача освіти у навчанні чи інших питаннях.

- виникнення ситуацій, які спричинили конфлікт інтересів – реальна та потенціальна суперечність між особистими, майновими, немайновими інтересами самої особи чи близьких до неї осіб та її повноваженнями, присутність якої може вплинути на об'єктивність прийняття рішень, а також на вчинення або не вчинення дій під час виконання наданих їй повноважень;

- перевищення повноважень – використання службового становища, родинних зв'язків для отримання переваг у навчальній, науковій чи адміністративній сфері.

5.5. За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

5.5.1. відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

5.5.2. позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

5.5.3. відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

5.5.4. позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.6. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

5.6.1 повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

5.6.2. повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

5.6.3. відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

5.6.4. позбавлення академічної стипендії;

5.6.5. позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

5.7. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що затверджені (погоджені) Вченою радою університету та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

5.8. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності.

Кожна особа, стосовно якої встановлено факт щодо порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.9. Форми та види академічної відповідальності закладів освіти визначаються спеціальними законами.

5.10. За дії (бездіяльність), що визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. . Алексеева Т.В. Соціально-психологічні аспекти становлення особистості як суб'єкта майбутньої професійної діяльності в умовах ВУЗу. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної АПН України. Київ, 2011. Т. XIII. Ч. 2. С. 9–17.

2. Кланца А. Механізми державного регулювання у сфері охорони здоров'я населення України: дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2020. 214 с.

3. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: Інформ.-аналіт. агентство, 2012. 200 с.

Допоміжна

1. Левченко Т.І. Мотивація суб'єкта у різних видах діяльності: монографія. Вінниця: Нова Книга, 2011. 448 с

2. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління: підручник. 5-те вид. перероб. і доп. Київ: ЦУЛ, 2016. 492 с.

3. Баклицький І.О. Психологія праці: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 655 с.

4. Авраменко Н.В. Державне управління системою охорони здоров'я на регіональному рівні: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2011. 40 с.

5. Григорович В.Р. Державне управління процесами підготовки та прийняття управлінських рішень у системі охорони здоров'я України: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2011. 23 с.

6. Лехан В.М., Слабкий Г.О., Русняк В.А. До проблем управління в охороні здоров'я. Сучасні медичні технології. 2013. № 2. С. 145–146.

7. Мельниченко О.А., Огнєв В.А. Доступність медичних послуг для різних верств населення залежно від рівня їхнього життя. Історична спадщина та сучасні аспекти забезпечення громадського здоров'я в Україні: матеріали наук.-практ. конф. Харків: Вид-во ХНМУ, 2017. С. 85–87.

8. Карлаш В.В. Охорона здоров'я як структурна складова національної безпеки держави: дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2019. 571 с

9. Мезенцева Н.Б. Державне регулювання суспільних відносин в галузі охорони здоров'я України: історичні та правові аспекти: автореф. дис. ... к.держ.упр.: 25.00.01. Київ, 2010. 23 с.

10. Armed conflict and public health: into the 21st century. Garry S, Checchi F. J Public Health (Oxf). 2021 Apr 12;43(1):e110. doi: 10.1093/pubmed/fdaa036.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Держана служба статистики України. Офіційний сайт. URL: www.ukrstat.gov.ua

2. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

4. Національна медична бібліотека США. URL: <http://www.nlm.nih.gov>

5. Національна наукова медична бібліотека України. URL: <http://www.library.gov.ua>

6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8. ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення студентами Харківського національного медичного університету окремих освітніх компонентів понад обсяг

навчального плану http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/kodex_AD.docx